

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การออกแบบแผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรม:การศึกษาความสัมพันธ์ของมิติเวลาและวิถีชีวิตชุมชนภาคหลวง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาว ปรีดาพร ไททยการ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.จิตรลดา บุรพรัตน์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องการออกแบบแผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรม มุ่งประเด็นไปในการประยุกต์องค์ความรู้ด้านการออกแบบข้อมูลภาพ(Data visualization) กับการการศึกษารูปแบบวิถีชีวิตของชุมชนภาคหลวง จังหวัดเชียงใหม่ มีเอกลักษณ์ในเรื่องการเป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อันยาวนาน นำไปสู่การศึกษาวถีชีวิตชุมชนในพื้นที่ อาศัยการออกแบบ, การลำดับภาพและข้อมูลอ้างอิงมิติเวลา จนได้ผลลัพธ์ออกมาเป็น “แผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรม”

วิธีการศึกษาจึงแบ่งเป็นขั้นตอนการค้นคว้าและสำรวจข้อมูลของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงรูปธรรม เช่น การบ่งบอกพิกัดพื้นที่ อาคารร้านค้า ถนน และใน ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงนามธรรม เช่น ค่านิยมความเชื่อต่างๆของคนในชุมชน โดยแผนที่ที่ทำการออกแบบแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ (1) การออกแบบแผนที่เชิงประวัติศาสตร์(Heritage Mapping) (2) การออกแบบแผนที่ย่านต่างๆชุมชน(Community Mapping) กล่าวถึงพื้นที่ชุมชน 5 ส่วนใหญ่ๆ ได้แก่ ภาควโรรส ภาคต้นลำไย ภาคนารัฐ ภาคเทศบาลฯ และตรอกเหล่าโจ้ว (3) แผนที่เชิงอัตลักษณ์(Identity Mapping) ทั้งสามส่วนนี้เป็นการสร้างงานออกแบบ โดยอาศัยกระบวนการทำงานของระบบสัญลักษณ์ (Organize system of sign) เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในวิถีชุมชนภาคหลวงและความพึงพอใจจากการใช้งานแผนที่ของผู้ใช้

จากการออกแบบแผนที่ชุมชนภาคหลวงนำไปสู่กระบวนการสำรวจผู้ใช้แผนที่ สามารถวิเคราะห์ผลจากผู้ใช้แผนที่ชุมชนทั้งสามส่วน โดยได้รับความพึงพอใจในระดับที่ดี ซึ่งทำให้สามารถสรุปการทำงานของระบบสัญลักษณ์ในแผนที่ที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้ใช้ได้ว่า ผู้ใช้สามารถ

รับรู้รูปแบบ “วิถีชีวิตความเป็นอยู่” ที่ประกอบด้วยอัตลักษณ์ชุมชน รูปแบบการประกอบอาชีพ พื้นที่ใช้สอย การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และความสัมพันธ์ระหว่างคนในพื้นที่ รวมไปถึงประเด็นของการเปลี่ยนแปลงสังคมสู่สถานะสมัยใหม่เป็นพลวัตหนึ่ง ที่แสดงออกถึงรูปการเปลี่ยนแปลงของวิถีชุมชนที่ได้แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมในการออกแบบแผนที่

ในท้ายที่สุดกระบวนการนำเสนอจึงมุ่งสู่การหยิบยกความสัมพันธ์ในชุมชน การนำเสนอความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยผู้ออกแบบเลือกเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ประเด็นด้านประวัติศาสตร์และการปกครอง, การใช้สอยพื้นที่ชุมชน, ข้อมูลร้านค้า, ย่านสำคัญต่างๆและข้อมูลด้านประชากรศาสตร์เกี่ยวกับการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชนชาติต่าง ๆ มาเป็นชุมชนชาวภาคในปัจจุบัน โดยชุดข้อมูลได้มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ของผู้ใช้แผนที่ ในแง่การรับรู้แบบของวัฒนธรรมทางสายตา กระบวนการทำงานของตัวบทเชิงวัฒนธรรม(Cultural Context) นำไปสู่การรับรู้ของผู้ใช้ทั้งในด้านการนำไปใช้งาน(Functional)และการรับรู้ด้านสุนทรียศาสตร์ (Emotional) รวมไปถึงการตระหนักรู้ในระดับของคุณค่าความเชื่อของชุมชนภาคหลวง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Cultural Community Mapping Design: A Study on Relationship
Between Timeline and The Local Way of Life in Kad Luang,
Chaing Mai

Author Miss Preedaporn Vaithayagarn

Degree Master of Arts (Media Arts and Design)

Thesis Advisor Dr.Chilada Buraparat

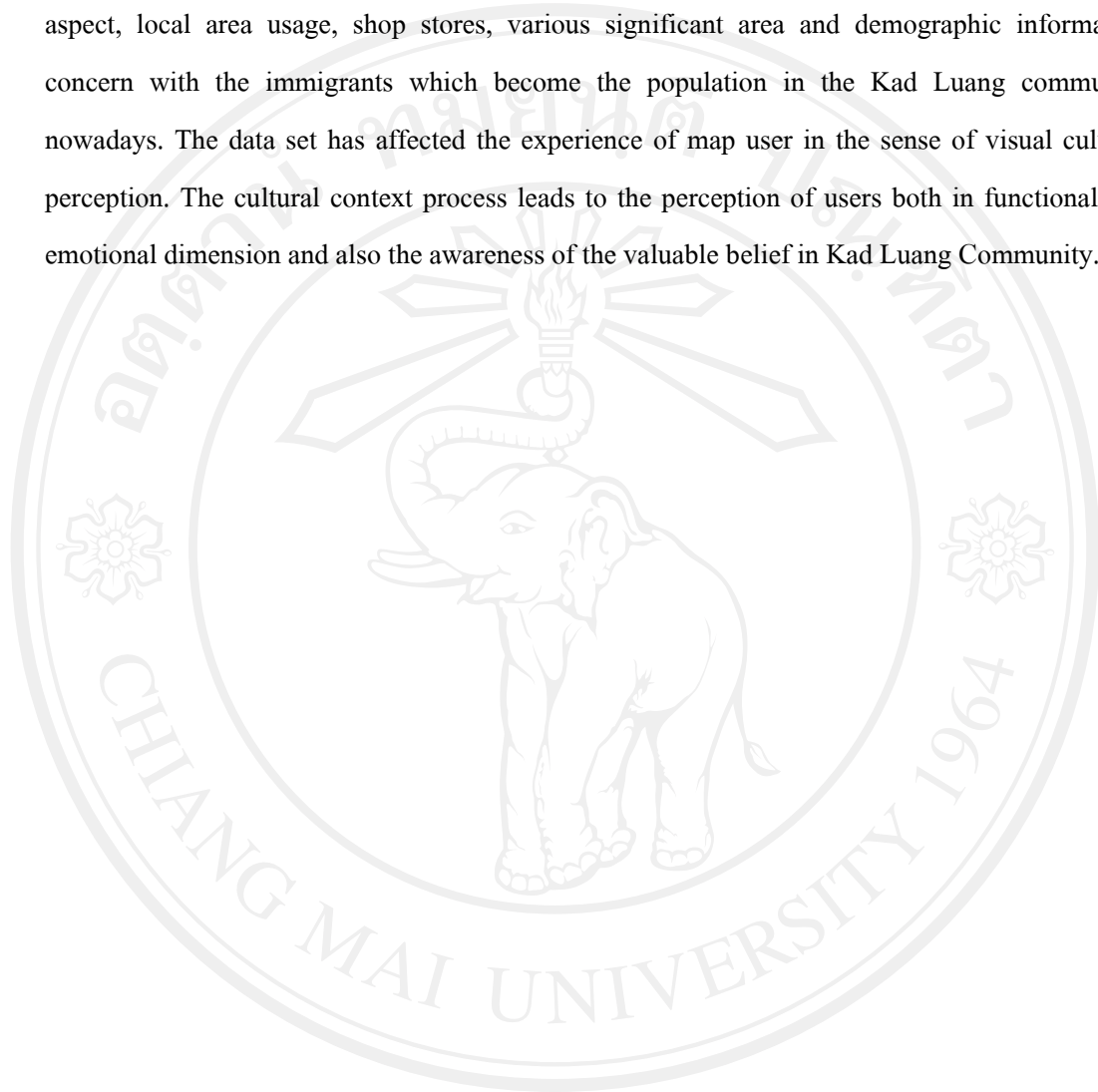
ABSTRACT

The Cultural Mapping Design thesis focusing on the application of Data Visualization knowledge with the study on the way of life in Kad Luang community Chiang Mai province which has a unique cultural diversity and long history. Study on way of life in the area are include designing, editing and evaluating the information in each time frame into in order to create “The Cultural Mapping”

Methodology processes are research and survey of the Kad Luang Community. The objective data collection is the localization of the buildings, stores, and roads. The subjective data collections are the core value and belief of people in the community. The Mapping processes were classified into 3 steps 1) Heritage Mapping 2) Community Mapping which were specified into 5 parts i.e. Waroros Market, Ton Lam Yai Market, Municipality Market, and ‘Lao Jo’ Alley and 3) Identity Mapping). These 3 steps are the semiology process of design to create the cultural awareness of the way of life in Kad Luang community and satisfaction of the map users.

The concept of cultural mapping design is need to concomitant with education. Cultural being of community because the community information is the component relational data of human, animals, objects, architectures, politics, traditional beliefs, religions, and the utilization of community area that lead to the necessity of physical data sequence and intangible data about social belief value which express the local identity.

Finally, the presentation has focus on the relationship and diversity within the community. The designer has presented the data from the analysis of historical and administrative aspect, local area usage, shop stores, various significant area and demographic information concern with the immigrants which become the population in the Kad Luang community nowadays. The data set has affected the experience of map user in the sense of visual cultural perception. The cultural context process leads to the perception of users both in functional and emotional dimension and also the awareness of the valuable belief in Kad Luang Community.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved